

दिनांक: २९ / ११ / २०२५

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाची सूचना

विषय: सन २०२५-२६ मध्ये अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करणेबाबत.

संदर्भ:

१. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. सीएलएस-२०२५/प्र.क्र.३६५/म-३ (मदत-१), दि. १०.१०.२०२५.
२. शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग, क्र. एफईडी-१५९२/१२०२/साशि-५, दि. १८.१०.१९९३.
३. महाराष्ट्र शासन मा. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, जळगाव विभाग पत्र क्र. ७८८

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, वरील संदर्भीय शासन निर्णयानुसार सन २०२५-२६ मध्ये अतिवृष्टी व पूर बाधित म्हणून घोषित केलेल्या तालुक्यातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याचे/परत करण्याचे आदेश प्राप्त झाले असून विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसाठी तात्काळ माहिती सादर करावयाची आहे .

तरी केवळ खालील अटी व शर्तीची पूर्तता करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी आपले अर्ज दिनांक १०/१२/२०२५ पर्यंत महाविद्यालय तात्काळ जमा करावेत.

विद्यार्थ्यांनी अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे:

१. विहित नमुन्यातील अर्ज व हमीपत्र.(महाविद्यालयातील मुख्य कार्यालयातील खिडकी क्र ५ मधील हा अर्ज प्राप्त करावा)
२. सक्षम अधिकाऱ्याचा रहिवासी दाखला (बाधित क्षेत्रातील).
३. उत्पन्नाचा दाखला (८ लाखांच्या आत).
४. बँक पासबुक झेरॉक्स.
५. परीक्षा फी भरल्याची पावती.
६. मागील वर्षाच्या मूळ गुणपत्रकाची सत्य प्रत.

सवलतीसाठी अपात्रतेचे निकष (Disqualification Criteria):

खालील विद्यार्थी या सवलतीसाठी पात्र नसतील:

१. जे विद्यार्थी शासन निर्णयातील बाधित तालुक्याचे रहिवासी नाहीत.
२. ज्यांच्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न ८ लाखांपेक्षा जास्त आहे.
३. जे विद्यार्थी नापास होऊन पुन्हा परीक्षेला बसले आहेत (Repeater).
४. जे विद्यार्थी कुठेही पूर्णवेळ नोकरी किंवा व्यवसाय करत आहेत.
५. जे विद्यार्थी बहिःस्थ (External) म्हणून प्रविष्ट आहेत.
६. ज्यांनी शासनाच्या इतर कोणत्याही योजनेचा (उदा. GOI शिष्यवृत्ती/फ्रीशिप) १०० % लाभ घेतला आहे.

प्रिन्सिपल
मू.जे.महाविद्यालय, जळगाव
(स्वायत्त)

अर्जाचा नमुना (Application Form)

अतिवृष्टी व पूरामुक्त परीक्षा शुल्क माफी अर्ज (सन २०२५-२६)

(संदर्भ: शासन निर्णय महसूल व वन विभाग दि. १०.१०.२०२५ व शालेय शिक्षण विभाग दि. १८.१०.१९९३)

प्रति,

मा. प्राचार्य,

मू.जे महाविद्यालय (स्वायत्त) जळगाव

अर्जदार विद्यार्थ्यांचे नाव: _____ PRN: _____

वर्ग: _____ रोल नं.: _____ मोबाईल क्रमांक: _____

विषय: शासन निर्णयातील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सन २०२५-२६ साठी परीक्षा शुल्क माफी मिळणेबाबत.....

महोदय,

मी आपल्या महाविद्यालयात शिकत असून, शासनाने जाहीर केलेल्या बाधित क्षेत्रातील रहिवासी आहे. माझी सविस्तर माहिती खालीलप्रमाणे:

१. रहिवासी माहिती (शासन निर्णयानुसार):

गाव (मु.पो.): _____ तालुका: _____ जिल्हा: _____

(टीप: आपला तालुका शासन निर्णय दि. १०.१०.२०२५ च्या बाधित यादीत असणे अनिवार्य आहे)

२. आर्थिक स्थिती:

कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न: रु. _____ /- (सोबत सक्षम अधिकाऱ्याचा दाखला जोडला आहे). (मर्यादा: ८ लक्ष रुपये)

३. परीक्षा शुल्काचा तपशील:

भरलेली परीक्षा फी रक्कम: _____ पावती क्र.: _____ दिनांक: _____

४. बँक तपशील (फी परताव्यासाठी):

बँकेचे नाव: _____ शाखा: _____

खाते क्रमांक: _____ IFSC कोड: _____

५. चेकलिस्ट (आपल्या माहिती समोर ✓ करा):

अ) आपण या वर्षाचे परीक्षा शुल्क भरले आहे का? (होय / नाही)

ब) आपण मागील वर्षी नापास (Repeater) झाला आहात का? (होय / नाही)

क) आपण कोठेही नोकरी किंवा व्यवसाय करता का? (होय / नाही)

ड) आपण इतर कोणतीही १००% शिष्यवृत्ती (उदा. GOI शिष्यवृत्ती/फ्रीशिप) घेता का? (होय / नाही)

हमीपत्र व जबाबदारीचे प्रतिज्ञापत्र (Undertaking)

मी, खाली सही करणार विद्यार्थी/विद्यार्थिनी असे प्रतिज्ञापत्रपूर्वक लिहून देतो/देते की:

१. मी अर्जात दिलेली सर्व माहिती व सोबत जोडलेली कागदपत्रे (रहिवासी, उत्पन्न इ.) पूर्णतः सत्य आहेत.

२. शासन निर्णय दि. १०.१०.२०२५ व १८.१०.१९९३ मधील निकषानुसार मी सवलतीस पात्र आहे. मी रिपिटर नाही किंवा नोकरी करत नाही.

३. महत्वाचे: भविष्यात पडताळणी दरम्यान सदर माहिती चुकीची, बनावट किंवा दिशाभूल करणारी आढळल्यास, माझा अर्ज तात्काळ रद्द करण्यात येईल. यामुळे होणाऱ्या कोणत्याही आर्थिक वसुलीस किंवा प्रशासकीय/कायदेशीर कार्यवाहीस मी (विद्यार्थी) स्वतः पूर्णपणे जबाबदार असेन. यात महाविद्यालयाची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही, याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

दिनांक: / /२०२५

विद्यार्थ्याची सही:

विद्यार्थ्याची नाव: _____

महाराष्ट्र शासन

सहसंचालक

उच्च शिक्षण, जळगांव विभाग, जळगांव

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण इमारत, ग्राहक न्यायालयामागे, आकाशवाणी केंद्राजवळ, जळगांव 425001.

दूरध्वनी व फॅक्स क्रमांक- 0257-2238510

Email : jdhe_jal@yahoo.co.in

क्रमांक-ससं/उशि/जविज/पुरग्रस्त/२०२५ / 788

प्रति

- कुलसचिव,
कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव.
- सर्व प्राचार्य,
अशासकीय अनुदानित, अशासकीय विना अनुदानित व
अशासकीय कायम विना अनुदानित
कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी, शिक्षणशास्त्र व समाजकार्य महाविद्यालये,
१. जळगांव जिल्हा- एरंडोल, पारोळा, धरणगांव, पाचोरा, जामनेर, जळगांव, भडगांव, अमळनेर, रावेर, चाळीसगांव,
भुसावळ, बोदवड, मुक्ताईनगर.
२. धुळे जिल्हा- धुळे, शिंदखेडा व ~~शिंदखेडा~~ साकी

- विषय-** सन 2025-26 मध्ये अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.
- संदर्भ-**
- शालेय शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक-एफईडी-1592/1202(1132) /साशि-5, दिनांक-18.10.1993.
 - शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक-सीएलएस-2025/प्र.क्र.365/म-3(मदत-1), दिनांक-10.10.2025.
 - मा. कक्ष अधिकारी, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडील पत्र क्रमांक-संकीर्ण-2025/प्र.क्र.188/ई-1392229/मशि-3, दिनांक-04.11.2025.
 - मा. शिक्षण संचालनालय, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडील पत्र क्रमांक-उशिस-शिष्य/2025/E-2392204, दिनांक-21.11.2025 (प्राप्त दिनांक-24.11.2025).

उपरोक्त विषयाबाबतच्या संदर्भाकीत शासन पत्र व मा. संचालनालय, पुणे यांचेकडील उपरोक्त नमूद पत्राचे अवलोकन करावे (प्रत सहपत्रित).

सन-2025-26 मध्ये अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील विद्यापीठ/ महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याच्या अनुषंगाने खालील विवरणपत्र-अ/ प्रमाणपत्र मधील माहिती प्रस्तुत कार्यालयाच्या ई-मेल (jdhe_jal@yahoo.co.in) पत्त्यावर विना-विलंब/ तात्काळ सादर करण्यात यावी, आवश्यक माहितीचा तपशिल खालील प्रमाणे-

विवरणपत्र-अ

सन 2025-26 च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत तपशिलाचे विवरणपत्र (रक्कम रुपयात)

अ.क्र.	सन 2025-26 च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील	ज्या विद्यार्थ्यांनी फी भरलेली आहे, अशा विद्यार्थ्यांच्या	सन 2025-26 च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील	ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रमाणपत्र दाखल केले आहे अशा	एकुण विद्यार्थी संख्या	एकुण प्रतिपूर्तीची रक्कम

	ज्या विद्यार्थ्यांनी फी भरलेली आहे, अशा विद्यार्थ्यांची संख्या	परीक्षा फी प्रतिपूर्तीसाठी आवश्यक रक्कम	ज्या विद्यार्थ्यांनी फी न भरता प्रमाणपत्र दिले आहेत, अशा विद्यार्थ्यांची संख्या	विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा फी प्रतिपूर्तीसाठी आवश्यक रक्कम		
1	2	3	4	5	6	7

(कुलसचिव/ प्राचार्य स्वाक्षरी)

प्रमाणपत्र	
<p>प्रमाणित करण्यात येते की, सोबत जोडलेल्या यादीतील विद्यार्थी हे अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील रहिवासी आहेत. तसेच त्यांच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रक्कम रुपये-8 लक्ष मर्यादेपर्यंत आहे, त्यामुळे ते परीक्षा शुल्क माफीसाठी पात्र आहे. विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या अन्य शैक्षणिक सवलतीनुसार 100% परीक्षा शुल्क माफी सवलतीसाठी अर्ज भरलेला नाही, याची खात्री केलेली आहे.</p> <p>तरी पुरग्रस्त भागातील (विद्यार्थी संख्या----) व (रक्कम रुपये----) एवढी आहे.</p> <p>(टिप- याबाबत विद्यार्थ्यांची यादी सादर करण्यात यावी)</p>	

(कुलसचिव/ प्राचार्य स्वाक्षरी)

तरी उपरोक्त विवरणपत्र-अ मध्ये सन-2025-26 च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील विद्यापीठ/ महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत तपशिल सादर करण्यात यावेत.

(डॉ. पराग मसराम)
सहसंचालक, उच्च शिक्षण
जळगांव विभाग, जळगांव.

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर-

1. मा. कक्ष अधिकारी, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-32.
2. मा. प्र.शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, शिवाजीनगर, पुणे-01.

सह संचालक (उ.शि.)

जळगांव विभाग जळगांव

ई-ऑफिस आयड क्र. 7659326

देनांक 24/11/25

महाराष्ट्र शासन

शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य,

४१२ ई, बहिरट पाटील चौक, शिवाजीनगर, पुणे ४११०१६

Web-ww.dhepune.gov.in फोन नं.०२०/ २९७०७०९८ E-Mail : schol.dhepune@gov.in

क्र.उशिस - शिष्य/ पुरग्रस्त/2025/E- 2392204

दि. /११/२०२५

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक,
उच्च शिक्षण.

संगणक नस्ती क्रमांक

विषय - सन २०२५-२६ मध्ये अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील
महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत. . . .

संदर्भ:- १. शासन पत्र क्र.-संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.१८८/ई-१३९२२२९/मशि-३,
दि. ०४/११/२०२५.

२. शासन निर्णय क्र. सीएलएस-२०२५/प्र.क्र.३६५/म-३(मदत-१),
दि.१०/१०/२५.

शासन पत्र दि.०४/११/२०२५ आणि शासन निर्णय दि. १०.१०.२०२५ चे कृपया अवलोकन व्हावे.
सदर पत्रान्वये शासनाने कळविले आहे की, शासन निर्णय दि. १०.१०.२०२५ अन्वये राज्यातील विविध
तालुक्यांमध्ये अतिवृष्टी झाल्यामुळे अशा तालुक्यांना आपत्तीग्रस्त घोषित करण्यात आले आहे. सदर
तालुक्यांतील सर्व बाधितांना दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती लागू असणा-या सर्व सवलतींना मान्यता
देण्यात आली आहे. या मध्ये विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क माफीची सवलत देण्यात आली आहे.
शासन निर्णय दि. १८.१०.१९९३ अन्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठे, परीक्षा
मंडळे व महाविद्यालयांची परीक्षा फी माफीची योजना कार्यान्वित आहे. या योजनेअंतर्गत महसूल व वन
विभागाने दुष्काळ घोषित केल्यानंतर दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची परीक्षा फीची प्रतिपूर्ती करण्यात येते.

या योजनेसाठी अर्थसंकल्पात अत्यल्प तरतूद उपलब्ध असते. तथापि दुष्काळ जाहिर झाल्यानंतर
सदर भागातील विद्यार्थ्यांची तसेच विविध विद्यापीठे व महाविद्यालयांच्या फी ची रक्कम परिगणित
करण्यात येऊन पुरवणी मागणीद्वारे अतिरिक्त तरतूद अर्थसंकल्पीत करण्यात येते. ही रक्कम संबंधित
विद्यापीठे व महाविद्यालये यांच्याकडून विद्यार्थ्यांच्या फी ची प्रतिपूर्ती करण्यात येते.

Handwritten signature and date: 24/11/25

त्यानुसार विभागाच्या अधिनस्त संबंधित तालुक्यातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी माफीची सवलत अनुज्ञेय करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार पुरवणी मागणीद्वारे अतिरिक्त तरतुद उपलब्ध करून घेण्याकरिता पुरवणी मागणीचा प्रस्ताव शासनास सादर करणेस शासनाने कळविले आहे.

याबाबत कळविण्यात येते की, शालेय शिक्षण विभाग शासन निर्णय दिनांक ११.१०.१९९३ नुसार, राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ परीक्षा व परीक्षामंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषि विद्यापीठाकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांचा समावेश आहे. आता महसूल व वन विभाग शासन निर्णय दिनांक १०/१०/२०२५ नुसार, राज्यातील विविध तालुक्यांमध्ये जून ते सप्टेंबर २०२५ या कालावधीतील अतिवृष्टी व पूर, पेरणी खालील क्षेत्र व पिकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करून या घटकांनी पूर्णतः अथवा अंशतः प्रभावित झालेले एकूण २८२ तालुके सोबतच्या सुधारित परिशिष्टानुसार आपत्तीग्रस्त घोषित करण्यात आले आहेत. सदर तालुक्यातील सर्व आपदग्रस्त/बाधितांना दुष्काळ सदृश्य परिस्थितीत लागू असणाऱ्या सवलती देण्याबाबत या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली आहे.

त्यानुसार, आपल्या विभागातील आपल्या अधिनस्त अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयांना खालील प्रमाणे सुचना देण्यात याव्या .

१. शालेय शिक्षण विभाग शासन निर्णय दिनांक ११.१०.१९९३ नुसार परिच्छेद ८ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे दुष्काळ सदृश्य तालुक्यातील सवलतीस पात्र असणाऱ्या विद्यार्थ्यांन कडून महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांनी परीक्षा फी न घेता त्यांचे आवेदन पत्रे विद्यापीठाकडे शालेय शिक्षण विभाग शासन निर्णय दिनांक ११.१०.१९९३ या शासन निर्णयात नमुद केलेल्या प्रमाणपत्रावर सांक्षाकित करून पाठवावे.

२. सद्यस्थितीत विद्यापीठांचे पहिले शैक्षणिक सत्र संपलेले असल्याने महाविद्यालयाने त्यांचे महाविद्यालयात सन २०२५-२६ च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील पात्र विद्यार्थी शिक्षण घेत असल्यास सदर लाभार्थ्यांना परीक्षा शुल्कापोटी भरलेल्या रक्कमेची प्रतिपुर्ती करण्यासाठी त्यांचेकडून आलेल्या आवेदन पत्रावरून प्रतिपुर्तीची रक्कम परिगणना करून संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण कार्यालयाकडे आवश्यक रक्कमेची मागणी करावी.

३. तसेच विद्यापीठांनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या पत्र २०२५-२६ च्या अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा फी प्रतिपुर्ती करण्यासाठी महाविद्यालयनिहाय आलेल्या आवेदन पत्रावरून प्रतिपुर्तीची रक्कम परिगणना करून विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण कार्यालयाकडे आवश्यक रक्कमेची मागणी करावी .

४. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी महाविद्यालयांकडून / विद्यापीठांकडून आलेल्या माहितीची तपासणी करून आवश्यक रक्कमेची माहिती संचालनालयाकडे सोबतच्या विवरणपत्र 'अ' मध्ये सादर करावी. सदरची माहिती सादर केल्यानंतर संचालक स्तरावरून सहसंचालक कार्यालयांना सादर योजनेसाठी पुरक मागणी शासनाकडे सादर करून मंजूर झालेली तरतूद मागणीनुसार उपलब्ध करून देण्यात येईल व सहसंचालक स्तरावरून संबंधित रक्कमेची प्रतिपुर्ती करण्यात येईल.

५. कोणत्याही परिस्थितीत अतिवृष्टी व पूर घोषित केलेल्या तालुक्यातील पात्र विद्यार्थी सादर योजनेपासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

६. मागणी नसल्यास तसे स्पष्ट अभिप्राय देण्यात यावेत.

उपरोक्त मुदयांची माहिती तसेच सोबत जोडलेल्या विवरणपत्रात व प्रमाणपत्रासह तात्काळ सादर करण्यात यावी.

Digitally signed by
SHAIENDRA KAMLAKAR DEOLANKAR
Date: 21-11-2025 18:49:17

(डॉ.शैलेंद्र देवळाणकर)
प्र.शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
महाराष्ट्र राज्य, पुणे - 16.

महाराष्ट्र शासन

दुरध्वनी क्र.०२२/२२७९३१७७
Email ID: mashi3-lted@mah.gov.in

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
मंत्रालय (विस्तार), दालन क्र. ४१६,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई-४०००३२

क्रमांक- संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.१८८/ई-१३९२२२९/मशि -३,

दिनांक: ०४.११.२०२५

तात्काळ
प्रति,

संचालक, उच्च शिक्षण,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विषय:- पुरवणी मागणी प्रस्ताव सादर करण्याबाबत.

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग दि. १०.१०.२०२५ अन्वये राज्यातील विविध तालुक्यांमध्ये अतिवृष्टी झाल्यामुळे अशा तालुक्यांना आपत्तीग्रस्त म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. सदर तालुक्यातील सर्व बाधितांना दुष्काळ सदृष्य परिस्थिती लागू असणाऱ्या सर्व सवलतींना मान्यता देण्यात आलेली आहे. या मध्ये विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क माफीची सवलत अनुज्ञेय करण्यात आली आहे. तसेच, शासन निर्णय शालेय शिक्षण विभाग दि. १८.१०.१९९३ अन्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठे, परीक्षा मंडळे व महाविद्यालयांची परीक्षा फी माफीची योजना कार्यान्वित आहे. या योजनेअंतर्गत महसूल व वन विभागाने दुष्काळ घोषित केल्यानंतर दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची परीक्षा फीची प्रतिपूर्ती करण्यात येते. या योजनेसाठी अर्थसंकल्पात अत्यल्प तरतूद उपलब्ध असते. तथापि दुष्काळ जाहिर झाल्यानंतर सदर भागातील विद्यार्थ्यांची तसेच विविध विद्यापीठे व महाविद्यालयांच्या फी ची रक्कम परिगणित करण्यात येऊन पुरवणी मागणीद्वारे अतिरिक्त तरतूद अर्थसंकल्पीत करण्यात येते. हि रक्कम संबंधित विद्यापीठे, महाविद्यालये यांना अदा करण्यात येऊन संबंधित विद्यापीठे व महाविद्यालये यांच्याकडून विद्यार्थ्यांच्या फी ची प्रतिपूर्ती करण्यात येते.

२. त्यानुसार विभागाच्या अधिनस्त संबंधित तालुक्यातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी माफीची सवलत अनुज्ञेय करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार पुरवणी मागणीद्वारे अतिरिक्त तरतूद उपलब्ध करून घेण्याकरिता पुरवणी मागणी प्रस्ताव तात्काळ शासनास सादर करावा.

(प्रदिप हासे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

सन २०२५ मध्ये राज्यातील
अतिवृष्टी व पूर आपत्तीमुळे
सवलतीसाठी बाधित
तालुके घोषित करणे
बाबत...

**महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,**

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२

शासन निर्णय, क्रमांक:- सीएलएस-२०२५/प्र.क्र.३६५/म-३ (मदत-१),
दिनांक:- १० ऑक्टोबर, २०२५

वाचा:

१. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: संकिर्ण-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३, दि.१३ एप्रिल २०१५
२. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: संकिर्ण-२०१७/प्र.क्र.१७३/२०१७/म-७, दि.०७ ऑक्टोबर, २०१७
३. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: संकिर्ण-२०१७/प्र.क्र.१७३/२०१७/म-७, दि.२८ जून, २०१८
४. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: एससीवाय-२०२१/प्र.क्र.१००/म-७, दि.२८ ऑक्टोबर, २०२१
५. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: संकिर्ण-२०२५/प्र.क्र.३६५/म-७, दि.०९ ऑक्टोबर, २०२५

प्रस्तावना:

राज्यामध्ये सद्यस्थितीत मोठ्या प्रमाणात अतिवृष्टी होऊन पूर आपत्ती परिस्थिती उद्भवलेली आहे. राज्यातील शेतकऱ्यांचे शेती पिक/शेतजमीन यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालेले असून, पशुहानी, मनुष्यहानी होणे, घर पडझड होणे, पुरामुळे गावातील बाधितांना स्थलांतरित करणे या बाबत मदत देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे. जिल्हास्तरीय यंत्रणेमार्फत राज्यामध्ये पिकांच्या नुकसानीचे पंचनामे करण्यात येत असून त्यानुसार जून २०२५ ते ऑगस्ट २०२५ या कालावधीत २६.६९ लाख हेक्टर क्षेत्राचे तर सप्टेंबर २०२५ या महिन्यात जवळ-जवळ ३९ लाख हेक्टर क्षेत्राचे असे राज्यामध्ये एकूण सुमारे ६५ लाख हेक्टर क्षेत्राचे शेतीपिक नुकसान झालेले आहे. त्यामुळे राज्यातील अतिवृष्टी व पूर आपत्तीमुळे पूर्णतः अथवा अंशतः प्रभावित तालुके संदर्भ क्र.५ मधील शासन निर्णय दि. ९ ऑक्टोबर २०२५ मधील परिशिष्ट अ अन्वये घोषित करण्यात आले होते. या मध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्यातील विविध तालुक्यांमध्ये जून ते सप्टेंबर २०२५ या कालावधीतील अतिवृष्टी व पूर, पेरणी खालील क्षेत्र व पिकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करून या घटकांनी पूर्णतः अथवा अंशतः प्रभावित झालेले तालुके सोबतच्या सुधारित परिशिष्टानुसार आपत्तीग्रस्त घोषित करण्यात येत आहेत. सदर तालुक्यातील सर्व आपदग्रस्त/ बाधितांना दुष्काळ सदृश्य परिस्थितीत लागू असणाऱ्या सवलती देण्याबाबत या शासन निर्णयाने मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर सवलती पुढील प्रमाणे,

१. जमीन महसूलात सूट
२. सहकारी कर्जाचे पुनर्गठन
३. शेतीशी निगडीत कर्जाच्या वसुलीस स्थगिती (एक वर्षासाठी)
४. तिमाही वीज बिलात माफी
५. परीक्षा शुल्कात माफी व १० वी आणि १२ वी च्या विद्यार्थ्यांची फी माफी.

सदर सवलतीबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागाने अनुषंगिक कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१०१०२३५८२१९२१९ आदेश डिजीटली स्वाक्षरीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SURYAWANSHI
SAMPAT DASHARATH

Digitally signed by SURYAWANSHI SAMPAT DASHARATH
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=Revenue and
Forests Department,
2.5.4.20=E2D06770C389F523D6452EDD479C392EDC0887C91029
413DAE3EF3D080387322, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=F8D5F07D73860D73112565D898AE680FFAE998
758D5A695368E1D3656632DD, cn=SURYAWANSHI SAMPAT
DASHARATH
Date: 2025.10.11 00:01:47 +05'30'

(संपत सुर्यवंशी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री(नगरविकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उपमुख्यमंत्री(नियोजन व वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. सभापती विधान परिषद यांचे सचिव
६. मा. अध्यक्ष विधान सभा यांचे सचिव
७. मा. उपसभापती विधान परिषद यांचे सचिव
८. मा. उपाध्यक्ष विधान सभा यांचे सचिव
९. सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
१०. सर्व मा. लोकसभा सदस्य/ राज्यसभा सदस्य (महाराष्ट्रातील)
११. सर्व मा. विधानसभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य
१२. मा. मुख्य सचिव यांचे सहसचिव, मंत्रालय, मुंबई
१३. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. अपर मुख्य सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. अपर मुख्य सचिव (अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग), अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१८. अपर मुख्य सचिव (महसुल), महसुल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९. प्रधान सचिव (मदत व पुनर्वसन), महसुल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२०. प्रधान सचिव (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई
२१. प्रधान सचिव (शालेय शिक्षण विभाग), मंत्रालय, मुंबई
२२. प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२३. सचिव (प. दु. म.), कृषी व प. दु. म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२४. सचिव (मृद व जलसंधारण), मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२५. सचिव (रोहयो), रोहयो विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२६. सर्व विभागीय आयुक्त
२७. आयुक्त (कृषि), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२८. आयुक्त (जमाबंदी), जमाबंदी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२९. सर्व जिल्हाधिकारी
३०. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर
३१. महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर
३२. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
३३. सह सचिव तथा वित्तिय सल्लागार, मदत व पुनर्वसन, नवीन प्रशासन इमारत, मंत्रालय, मुंबई
३४. महसूल व वन विभाग, कार्यासन क्रमांक मदत-१, मदत-३
३५. निवडनस्ती (कार्यासन मदत-१)

शा. नि., क्रमांक:- सीएलएस-२०२५/प्र.क्र.३६५/म-३ (मदत-१), दिनांक:- १० ऑक्टोबर, २०२५ सोबतचे परिशिष्ट

अ.क्र.	जिल्हा	अंशतः बाधित तालुके*	पूर्णतः बाधित तालुके	बाधित तालुक्यांची संख्या
१	पालघर	-	पालघर, डहाणू, तलासरी, विक्रमगड	४
२	नाशिक	कळवण, देवळा, इगतपुरी	मालेगाव, निफाड, नांदगाव, सटाणा, दिंडोरी, सुरगाणा, नाशिक, त्र्यंबकेश्वर, पेट, सिन्नर, चांदवड, येवला	१५
३	धुळे	धुळे, साक्री, सिंदखेडा	-	३
४	जळगांव	-	एरंडोल, पारोळा, धरणगाव, पाचोरा, जामनेर, जळगाव, भडगाव, अमळनेर, रावेर, चाळीसगाव, भुसावळ, बोदवड, मुक्ताईनगर	१३
५	अहिल्यानगर	पारनेर, संगमनेर, अकोले	अहिल्यानगर, शेवगाव, कर्जत, पाथर्डी, नेवासा, राहाता, श्रीरामपूर, जामखेड, राहुरी, श्रीगोंदा, कोपरगाव	१४
६	पुणे	हवेली, इंदापूर	-	२
७	सोलापूर	-	उत्तर सोलापूर, दक्षिण सोलापूर, बार्शी, अक्कलकोट, पंढरपूर, मोहोळ, मंगळवेढा, माळशिरस, माढा, करमाळा, सांगोला	११
८	सांगली	कडेगाव	मिरज, वाळवा, शिराळा, पलूस, तासगाव, कवठेमहाकाळ, विटा, आटपाडी, जत	१०
९	सातारा	सातारा, कराड, पाटण, फलटण, जावळी	कोरेगाव, खटाव, माण	८
१०	कोल्हापूर	कागल, शिरोळ, पन्हाळा	करवीर, राधानगरी, गगनबावडा, आजरा, चंदगड	८
११	छ. संभाजीनगर	-	छ. संभाजीनगर, कन्नड, सोयगाव, पैठण, वैजापूर, गंगापूर, खुलताबाद, सिल्लोड, फुलंब्री	९
१२	जालना	-	बदनापूर, घनसावंगी, अंबड, जालना, परतूर, मंठा, भोकरदन, जाफ्राबाद	८
१३	बीड	-	बीड, गेवराई, माजलगाव, केज, आंबेजोगाई, परळी, आष्टी, पाटोदा, शिरूर कासार, धारूर, वडवणी	११
१४	लातूर	-	लातूर, औसा, रेणापूर, निलंगा, शिरूर अनंतपाळ, देवणी, उदगीर, जळकोट, अहमदपूर, चाकूर	१०
१५	धाराशिव	-	धाराशिव, कळंब, भूम, वाशी, तुळजापूर, लोहारा, परांडा, उमरगा	८

१६	नांदेड	-	कंधार,किनवट, मुदखेड, भोकर, अर्धापूर, माहूर, नांदेड, लोहा, मुखेड, देगलूर, विलोली,धर्माबाद, नायगाव ,हदगाव, हिमायतनगर, उमरी	१६
१७	परभणी	-	पूर्णा ,पालम, परभणी, सोनपेट, जितूर, गंगाखेड, सेलू, मानवत, पाथरी	९
१८	हिंगोली	-	हिंगोली, औढा नागनाथ, कळमनुरी, सेनगाव , वसमत	५
१९	बुलढाणा	नांदूरा, संग्रामपुर	चिखली, सिंदखेडराजा , देऊळगावराजा, लोणार, शेगाव, मोताळा, बुलढाणा, खामगाव, मेहकर,मलकापूर , जळगावजामोद	१३
२०	अमरावती	-	अमरावती, भातुकली, चांदूर रेल्वे, नांदगाव खंडेश्वर, धामणगाव रेल्वे, अचलपूर, अंजनगावसुर्जी, तिवसा , धारणी, चिखलदरा, वरुड, मोर्शी, चांदुरबाजार, दर्यापुर	१४
२१	अकोला	-	अकोट, अकोला, पातूर, तेलहारा, मुर्तीजापूर, बाळापूर, बार्शीटाकळी	७
२२	वाशिम	-	वाशीम, रिसोड, मालेगाव, मंगळूरपीर , कारंजा, मानोरा	६
२३	यवतमाळ	-	पुसद, यवतमाळ, बाभूळगाव, मारेगाव,महागाव, उमरखेड,कळंब,घाटंजी, राळेगाव, दारव्हा, आर्णी, नेर, दिग्रस, पांढरकवडा, वणी , झरी -जामणी	१६
२४	वर्धा	-	वर्धा, सेलू, देवळी, आर्वी, समुद्रपूर, हिंगणघाट, कारंजा ,आष्टी	८
२५	नागपूर	-	नागपूर, कामठी, सावनेर, पारशिवनी, मौदा, भिवापूर, कळमेश्वर, काटोल, रामटेक, हिंगणा,उमरेड, कुही, नरखेड	१३
२६	भंडारा	-	साकोली, भंडारा,मोहाडी,तुमसर ,पवनी , लाखनी, लाखंदूर	७
२७	गोंदिया	तिरोडा, गोंदिया, गोरेगाव, मोरअर्जुनी, सालेकसा, सडक अर्जुनी, आमगाव	देवरी	८
२८	चंद्रपूर	-	चंद्रपूर, भद्रावती, राजूरा , बल्लारपूर, कोरपना, मूल, वरोरा, सावली, चिमूर, नागभिड, सिंदेवाही, पोंभुर्णा, जिवती, ब्रम्हपुरी	१४
२९	गडचिरोली	चारमोशी, कोरची	गडचिरोली, धानोरा, मूलचेरा, आरमोरी, कुरखेडा, अहेरी, सिराचा, भामरागड, एटापली, देसाइगंज (वडसा)	१२
एकूण		३१	२५१	२८२

* अंशतः बाधित तालुक्यामध्ये प्रत्यक्ष बाधित मंडळ सवलतीस पात्र असतील.

SURYAWANSHI
SAMPAT DASHARATH

Digitally signed by SURYAWANSHI SAMPAT DASHARATH
DN: c=IN, ou=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=Revenue and
Forest Department,
2.5.4.20=E2D0677DC3B9F523D6452EDD479C3B2EDC0887C9102B41
30AE3F3DD8038732, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=F8D5F07D3B66D7312545C59B8AE680F4E2E9B7
58D5A695368E1D3656632D0, cn=SURYAWANSHI SAMPAT
DASHARATH
Date: 2025.10.11 00:02:08 +05'30'

2

(32)

राज्य शासनाचे कार्यालय
मंत्रालय, मुंबई

महाराष्ट्र शासन
शासनेय शिक्षण विभाग
शासन निर्णय प्र. एफ.डी. १५९२/११०२/११३२/शास-५
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १८ ऑक्टोबर, १९९३.

:- शासन निर्णय :-

राज्यातील काही भागात गेली काही वर्षे स्तत अर्धगा परिस्थिती निर्माण झाली होती. ज्या ज्या वेळी अशा अर्धगाची परिस्थिती निर्माण झाली त्या त्या वेळी अर्धगास्त परिस्थितीचे निवारण करण्यासाठी शासनाने काही योजना कार्यान्वित केल्या होत्या. त्यापैकी शिक्षण विभागाचे संबंधित टॅवार्डगास्त भागातील ड. वी. सी. पारक विद्यार्थ्यांना "विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांच्या परीक्षा फी माफीची सवलत" ही योजना तदर्थ स्वल्पात कार्यान्वित करण्यात आली होती. याकरिता लागूद्वारा निधी मुदक्यानी सहाय्यता निधीतून उपलब्ध करण्यात येत असे. तथापि, अर्धगाची परिस्थिती ही जम्ह जम्ह प्रतिवर्षी निर्माण होणारी वाव असल्याने, याबाबत एक नियमित स्वल्पाची योजना कार्यान्वित करावी असा निर्णय शासनाने घेतला असे, त्यानुसार १९९२-९३ च्या आर्थिक वर्षापासून, यापुढे ज्यावेळी किंवा ज्या वर्षी अर्धगाची परिस्थिती राज्यातील ज्या भागात उदयेत, त्यासंबंधित टॅवार्डगास्त भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना या योजनेवर्ती विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी ठरविलेल्या परीक्षा फी माफीच्या सवलतीचा लाभ देण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

टॅवार्डगास्त भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी निश्चित केलेल्या परीक्षा फी च्या लाभावद्वत खालीलप्रमाणे योजना मंजूर करण्यात येत आहे :-

[अ] योजनेचे स्वल्प :-

प्रतिवर्षी राज्यातील सर्व भागात खरीप हंगामातील व रब्बी हंगामातील पिकांची पैसेभारी उरविण्यात येते. त्यावेळी ज्या गावाची अंतिम पैसेवारी ५० पैसा कमी असते ती, गावे टॅवार्डगास्त म्हणून जाहीर केली जातात. महकूम विभागाकडून विहित कार्यपध्तीचा अहवाल कसून पिकांची गाववार अंतिम पैसेवारी जाहीर होते. या गावातील नवि संबंधित जिल्हाधिका-यांकडे उपलब्ध असतात.

[१] म.पी.सी. ज्येष्ठ शास्त्र वेदा-या विद्याध्याना व [२] म. १२ वीत
पुर्वीका विवेक वा योजनेया शास्त्र वेदा-या सर्व पुर्वीका ही योजने
सांगू राखील.

[८] व्याप्ती:-

ही योजनेया खाली नमुद वेदेया परीक्षा न. १० व १२ वीच्या व राज्यातील
सर्व विद्यापीठांच्या परीक्षेत वसना-या विद्याध्याना सांगू राखिल :-

[१] महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ
[२. १० वी व १२ वी परीक्षा]

[२] तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ.

[३] व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ.

[४] कला संशालनालय परीक्षा मंडळ.

[५] शासकीय परीक्षा म.प.सी. डी. एड. परीक्षा.

[६] व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संशालनालयाच्या अधिष्ठायाखालील
व केंद्र शासनाकडून घेतल्या गेलेल्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांनी
घेतलेल्या व्यवसाय परीक्षा.

[७] कृषी व कृषीतर विद्यापीठांच्या परीक्षा .

[मुक्त विद्यापीठ वगळून]

[८] ही सवलत खालील विद्याध्याना सांगू असाधार नाडी :-

[१] ज्या विद्याध्याना शासनाच्या अन्य कौशिक सवलती
योजनेनुसार परीक्षा फी माफीची सवलत उपलब्ध आहे.
[उदा. मा.शासकीय विद्याध्याना फी माफीची सवलत,
माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकतर कौशा-यांच्या पाठ्याना माध्यमिक
स्तरावर फी माफीची सवलत, प्राथमिक शिक्षकांच्या पाठ्याना
फी माफीची सवलत.]

[२] जे विद्यार्थी त्याच परीक्षेत दुन-यांवा वसने असतील.
[रिपिटर]

[३] जे विद्यार्थी बहिःस्थ [सकलनेव] म्हणून नोंदले असतील.

[४] ज्या विद्याध्यानी पालक गहरात प्रत्यक्ष राहातात,
नोकरी धांदा करतात, परंतु त्यांचे नांवे शास्त्री योजनेतील आहे
असे विद्यार्थी.

[५] योजनेची अंमलबजावणी शालीतप्रयोगे करण्यात यावी :-

[१] अंतिम पैतेजारीनुसार अर्थसंग्रस्त म्हणून का निर खोला-या
शासनाची नावे तसेच शिक्षा शिक्षणविभाग-यांनी सांगण्या

२) त्यानंतर लक्षांत घ्यावे की जिल्हा शिक्षण संस्थेच्या प्राचार्यांनी परीक्षा फी न घेता त्यांचे आवेदनपत्र विद्यापीठाकडे/परीक्षा मंडळकडे खाली नमूद केलेल्या प्रमाणानुसार स्वाक्षीकृत करून पाठवावे. त्याच बरोबर या विद्यार्थ्यांची संपूर्ण यादीही विवरण पत्रासह तयार करून परीक्षा फी या विस्तृत तपशील देऊन त्यांची खिले तयार करून शिक्षण विभागाच्या उपसंचालकांकडे सादर करण्यात यावी.

४) जिल्हा शिक्षण विभागाच्या उपसंचालकांकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची मानकी करून एकत्रित प्रस्ताव २८/२९ फेब्रुवारीपर्यंत आपल्या विभागाच्या विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे न चुकता पाठवावा.

६) विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी १० मार्चपर्यंत त्यांच्या जिल्ह्यातील प्रस्ताव तपासून देय असलेल्या रकमेचे देयक शासकीय नोटागारातून पारित करून घ्यावे व दर्शनी हुंडीबंदारे [डिमांड ड्राफ्ट] आवश्यक त्या रकमेबाबत संबंधित जिल्हा शिक्षण विभाग-यांकडे सुपूर्द कराव्यात.

७) त्यानंतर जिल्हा शिक्षण विभाग-यांनी संबंधित शिक्षण संस्थेबाबत संबंधित विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी ची रक्कम परत करावी व त्यांचा अहवाल विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे त्वरित पाठवावा.

८) ज्या परीक्षांच्याबाबत अर्ज सादर करण्याची मुदत ही डिसेंबर/ जानेवारी अशी असेल [उदा. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा] त्यांचेबाबत खालील पध्दत अवलंबण्यात यावी :-

सवलतीस पात्र असणा-या विद्यार्थ्यांकडून महाविद्यालयाच्या/शिक्षण संस्थेच्या प्राचार्यांनी परीक्षा फी न घेता त्यांचे आवेदनपत्र विद्यापीठाकडे/परीक्षा मंडळकडे खाली नमूद केलेल्या प्रमाणानुसार स्वाक्षीकृत करून पाठवावे. त्याच बरोबर या विद्यार्थ्यांची संपूर्ण यादीही विवरण पत्रासह तयार करून परीक्षा फी या विस्तृत तपशील देऊन त्यांची खिले तयार करून शिक्षण विभागाच्या उपसंचालकांकडे सादर करण्यात यावीत.

विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी ज्या विद्यार्थ्यांची
 माहिती प्राप्त झाल्यानंतर जे विद्यार्थी तयारीस पात्र राहतील त्यांच्या परीक्षा वी वी प्रतिपूर्ती करण्यासाठी आवश्यक असणा-या रजिस्ट्रार ऑफिस तयार करून ते विद्यार्थ्यांकडे/ परीक्षा फंडाकडे "प्रतिपूर्तीची रक्कम" म्हणून पाठवावेत.

या योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे/ पाहतील. या योजनेखाली होणारा रकम "२२०२-सर्वसाधारण शिक्षण-८०, सर्वसाधारण ८०० स्तर रकम [सोला] [२] अर्जासह प्राप्त होण्यातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा वी माफी/प्रतिपूर्ती करणे [२२०२ २५८८] मागणी क्र. -३-२, या निर्णयाने त्या त्या वर्षी मंजूर केलेल्या तरतुदीनुसार भागविण्यात याव. हा शासन निर्णय भंडार व वन विभाग यांच्यातील विचार विनिमय करून व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भासह सहमती प्राप्त करून त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.प्र.क्र. १०३४/२३/व्यय-५, दि. २८.५.२३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नोंवाने,

(Signature)
 [अ.डी. पाटील]
 उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

- प्रति,
- शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- शिक्षण संचालक, [उच्च शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, स्याजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.